

Eluned Morgan
Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Llywodraeth Cymru

17 Chwefror 2023

Annwyl Eluned

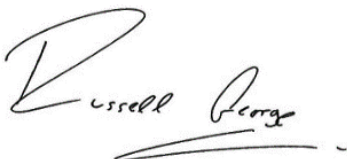
Amseroedd aros y GIG:

Fel y gwyddoch, mae'r Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn monitro cynnydd yn erbyn y targedau adfer a nodir yn rhaplen trawsnewid a moderneiddio gofal a gynlluniwyd a lleihau rhestrau aros yng Nghymru Llywodraeth Cymru.

Yn ein cyfarfod ar 15 Chwefror 2023, gwnaethom drafod data amseroedd aros y GIG ar gyfer mis Tachwedd 2022 a ryddhawyd ym mis Ionawr 2023 yn erbyn y targedau adfer a nodir yn y rhaglen. Mae'r gostyngiad yn yr amser aros canolrifol o 29.3 wythnos ym mis Hydref 2020 i 21.2 wythnos ym mis Tachwedd 2022 yn dangos bod cynnydd yn cael ei wneud, er yn arafach nag a ragwelwyd yn y rhaglen. Yn ystod y misoedd diwethaf, mae'r lefelau gweithgarwch wedi cynyddu, ac mae hynny i'w groesawu, ond o ystyried nifer y cleifion sy'n dal i aros i gael eu gweld, mae angen i gapasiti gynyddu y tu hwnt i'r lefelau presennol er mwyn sicrhau bod yr ôl-groniad yn cael ei glirio.

Byddem yn ddiolchgar o gael ymateb i'r materion a amlinellir yn yr atodiad **erbyn 31 Mawrth 2023**.

Yn gywir

Russell George AS
Cadeirydd y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg. We welcome correspondence in Welsh or English.

Atodiad: Amseroedd aros y GIG: cais am wybodaeth

Byddem yn ddiolchgar o gael ymateb i'r materion a ganlyn **erbyn 31 Mawrth 2023**.

Targedau adfer

1. Er gwaethaf cyhoeddi cynllun adfer gofal wedi'i gynllunio Llywodraeth Cymru, mae amseroedd aros yng Nghymru yn parhau i godi mewn rhai arbenigeddau. Mae'r rhagamcanion sy'n seiliedig ar y cynnydd hyd yn hyn yn awgrymu, oni bai bod gweithgarwch yn cynyddu'n sylweddol, nad yw'n debygol y bydd targedau adfer Llywodraeth Cymru yn cael eu cyrraedd. Pa gamau sy'n cael eu cymryd i fynd i'r afael â hyn.
2. Pa effaith ydych chi'n rhagweld y bydd pwysau gaeaf 2022-23 a'r camau gweithredu diwydiannol diweddar a gymerwyd gan staff GIG Cymru yn ei chael ar ofal wedi'i gynllunio a chyflawni'r targedau adfer, yn enwedig y targed cyntaf (erbyn diwedd 2022, ni fydd neb yn aros am fwy na blwyddyn am eu hapwyntiad cleifion allanol cyntaf).
3. A oes unrhyw newidiadau wedi'u gwneud i'r llwybrau gwella ar gyfer pob bwrdd iechyd er mwyn mynd i'r afael â'r modd y cânt eu cyflawni a bodloni'r mesurau cenedlaethol i glirio'r ôl groniat? Os felly, pa newidiadau sydd wedi'u gwneud, ac a yw pob bwrdd iechyd ar y trywydd iawn?
4. Rydych wedi dweud o'r blaen "fe fydd hi'n cymryd tymor Senedd llawn a llawer o waith caled i adfer wedi effaith y pandemig".¹ A ydych o'r farn o hyd y gall gofal wedi'i gynllunio ddychwelyd i'r lefelau amseroedd aros cyn y pandemig erbyn diwedd y Senedd hon?

Manyllder data

5. A ydych yn fodlon rhannu mwy o ddata manwl (neu wybodaeth reoli sy'n cydnabod cyfyngiadau'r data hyn) gyda'r Pwyllgor ynghylch nifer y llwybrau a gaewyd drwy nodi'n union faint o lwybrau a gaewyd o ganlyniad i glaf yn dechrau triniaeth a faint o lwybrau cleifion sydd wedi'u tynnu oddi ar y rhestr am resymau eraill (h.y. beth fu effaith yr ymarferion dilysu rhestrau aros ac a yw'r canlyniadau yn gyson ar draws byrddau iechyd).

Adfer gwahanol arbenigeddau

Mae sawl arbenigedd lle mae'r amseroedd aros yn arbennig o hir, fel trawma ac orthopedeg, y glust, y trwyn a'r gwddf (ENT) ac offthalmoleg.

¹ Cofnod y Trafodion Cyfarfod Llawn [paragraff 165], 26 Ebrill 2022

6. Yn seiliedig ar ragamcanion cyfredol, pa arbenigeddau ydych chi'n rhagweld fydd yn cyflawni pob un o'r targedau adfer, a pha arbenigeddau na fyddant.
7. Sut mae llwyddiant yn edrych i chi o ran "y rhan fwyaf o arbenigeddau" yn cyrraedd y targedau adfer (h.y. 50 y cant, 95 y cant ac ati).

Trawma ac orthopaedeg

8. O ran trawma ac orthopaedeg, mae'r byrddau iechyd wedi datblygu cynlluniau gweithredu i weithredu cynigion GIRFT (Gwneud Pethau'n lawn y Tro Cyntaf) a'r llwybrau cenedlaethol. A yw'r cynlluniau gweithredu hyn wedi'u cyhoeddi ac os felly, a oes modd eu rhannu â'r Pwyllgor.
9. Ym mis Rhagfyr 2022, gwnaethoch ysgrifennu atom i ddweud bod y Dirprwy Brif Swyddog Meddygol, yn dilyn uwchgynhadledd orthopedig y Gweinidogion ym mis Awst, wedi ysgrifennu at y byrddau iechyd i "er mwyn amlinellu'r sefyllfa o safbwynt cleifion sy'n aros yn hir, gan nodi y dylai'r rhai sy'n aros dros 104 wythnos gael eu rhoi yn yr un categori â chleifion brys wrth drefnu apwyntiadau". A allech gadarnhau a yw hyn yn berthnasol i lwybrau trawma ac orthopedig yn unig, neu i bob llwybr claf.

Diagnosteg

10. Ym mis Rhagfyr 2022, fe ddywedoch chi wrthym fod bwrdd rhaglen diagnosteg genedlaethol wedi cael ei sefydlu ym mis Mai 2022, ac "ar hyn o bryd mae'r Bwrdd yn cwblhau strategaeth ddiagnosteg ar gyfer cynaliadwyedd hirdymor gwasanaethau". Fe ddywedoch chi hefyd y byddai'r strategaeth yn cynnwys mesurau fel hybiau diagnostig rhanbarthol er mwyn cynyddu capasiti. A allech roi'r wybodaeth ddiweddaraf am waith bwrdd y rhaglen, gan gynnwys pryd y caiff y strategaeth ddiagnosteg ei chyhoeddi a'r cynnydd o ran datblygu hybiau diagnostig rhanbarthol a mesurau eraill i gynyddu capasiti diagnostig.
11. Ym mis Tachwedd 2021 cyhoeddodd Llywodraeth Cymru fuddsoddiad o £51 miliwn i "helpu i sicrhau bod gan GIG Cymru y cyfleusterau diagnostig mwyaf modern sy'n defnyddio'r dulliau delweddu diweddaraf. Bydd ansawdd y delweddu'n gwella, a fydd yn helpu i roi diagnosis cynharach a chywirach o lawer o glefydau cyffredin, gan gynnwys cancer". A allech roi'r wybodaeth ddiweddaraf am y cynnydd o ran uwchraddio offer diagnostig a thechnoleg delweddu.

Canser

Maes sy'n peri pryder yn y data yw perfformiad yn erbyn y targed canser, gyda dim ond 53.9 y cant o lwybrau cleifion yn cyrraedd y targed adfer ym mis Tachwedd 2022.

12. A allwch roi'r wybodaeth ddiweddaraf am y camau sy'n cael eu cymryd i wella amseroedd aros canser, yn benodol ar gyfer y canserau sydd â'r amseroedd aros hiraf megis canserau gynaeolegol, y pen a'r gwddf ac wrolegol.

Uwchgynadleddau Gweinidogol

13. A allwch roi'r wybodaeth ddiweddaraf am ganlyniadau'r Uwchgynadleddau Gweinidogol a gynhaliwyd ddiwedd 2022 mewn perthynas ag offthalmoleg, gofal brys, a'r glust, y trwyn a'r gwddf.

Y gweithlu

14. I ba raddau mae heriau'r gweithlu o ran iechyd a gofal cymdeithasol yn effeithio ar y cynnydd tuag at gyflawni'r targedau adfer? Amlinellwch beth yw'r heriau penodol i'r gweithlu, a sut maent yn effeithio ar gynnydd.
15. A ydych yn hyderus fod y cynllun gweithredu cenedlaethol ar gyfer y gweithlu a gyhoeddwyd ar 1 Chwefror 2023 yn mynd i'r afael yn ddigonol â'r heriau hyn i'r gweithlu, a bod digon o adnoddau ariannol a staff ar waith i weithredu'r cynllun? Amlinellwch hefyd sut y bydd y cynnydd o ran gweithredu'r cynllun yn cael ei fesur a'i adrodd i'r Senedd.

